

TUG'MA YURAK KASALLIKLARI MEZONLARI**Komiljonova Oygul Olimjonovna***Assistant of the Department of Clinical Sciences
Asian International University, Bukhara, Uzbekistan**Email: oygulkomiljonova@gmail.com*

Annotatsiya: *Tug'ma yurak kasalligi (CHD) tug'ilish paytida mavjud bo'lgan yurakdagi bir qator strukturaviy anomaliyalarni anglatadi. Bu tug'ma nuqsonlarning eng keng tarqalgan turlaridan biri bo'lib, yangi tug'ilgan chaqaloqlarning taxminan 1% ta'sir qiladi. Erta tashxis qo'yish va davolash CHD bilan kasallangan odamlarda natijalarni yaxshilash uchun juda muhimdir. Ushbu maqolada tug'ma yurak kasalliklarini tashxislash uchun qo'llaniladigan mezonlar muhokama qilinadi, tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderlar baholash paytida izlayotgan asosiy belgilar va alomatlar ta'kidlanadi.*

Kalit so'zlar: *Tug'ma yurak kasalligi, tashxisi, mezonlari, belgilari va belgilari, yangi tug'ilgan chaqaloqlar.*

Kirish:

Tug'ma yurak kasalligi tug'ilish paytida mavjud bo'lgan yurakdagi turli xil strukturaviy nuqsonlarni o'z ichiga oladi. Bu anormalliklar sog'liqqa minimal ta'sir ko'rsatadigan oddiy sharoitlardan tortib, darhol tibbiy aralashuvni talab qiladigan murakkab nuqsonlargacha bo'lishi mumkin. CHD ni o'z vaqtida aniqlash va davolash ta'sirlangan odamlarda maqbul natijalarni ta'minlash uchun muhimdir.

Tug'ma yurak kasalliklari diagnostikasi mezonlari:

Jismoniy tekshiruv: Muntazam fizik tekshiruvlar yoki prenatal ultratovush tekshiruvlari paytida shifokorlar yurak-qon tomir kasalliklari mavjudligini ko'rsatadigan ba'zi belgilarni aniqlashlari mumkin. Bularga yurakning anormal tovushlari yoki shovqinlari, siyanoz (terining mavimsi rangi), tez nafas olish yoki yangi tug'ilgan chaqaloqlarda yomon vazn ortishi kiradi.

Diagnostik testlar: CHD tashxisini tasdiqlash uchun turli testlar o'tkazilishi mumkin. Bularga ekokardiyogramlar (yurakning ultratovush tekshiruvi), elektrokardiogrammalar (EKG), ko'krak qafasi rentgenogrammasi va yurak kateterizatsiyasi kiradi.

Oila tarixi: Oilada tug'ma yurak kasalligi bo'lgan odamlarda bu holatni rivojlanish xavfi ortadi. Tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderlar ko'pincha diagnostika jarayonining bir qismi sifatida oila tarixi haqida so'rashadi.

Genetika tekshiruvi: Konjenital yurak kasalliklarining ayrim shakllari genetik komponentga ega va ba'zi hollarda CHD bilan bog'liq bo'lgan asosiy genetik mutatsiyalarni aniqlash uchun genetik test tavsiya etilishi mumkin.

Tug'ma yurak kasalligi (CHD) - bu tug'ilish paytida mavjud bo'lgan bir qator yurak nuqsonlarini tavsiflash uchun ishlatiladigan atama. Bu nuqsonlar yurakning tuzilishi va faoliyatiga ta'sir qilib, turli alomatlar va asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin. CHD diagnostikasi qiyin bo'lishi mumkin, chunki simptomlar o'ziga xos nuqson va uning og'irligiga qarab keng farq qilishi mumkin. Biroq, sog'liqni saqlash xodimlari chaqaloqlar va bolalarda CHD ni aniqlash va tashxislash uchun foydalanadigan ma'lum mezonlar mavjud.

CHD diagnostikasi uchun asosiy mezonlardan biri shovqin deb ataladigan anormal yurak tovushlarining mavjudligidir. Shovqinlar yurak ichidagi turbulent qon oqimi tufayli yuzaga keladi, bu yurakdagi teshik yoki toraygan qopqoq kabi tizimli nuqson mavjudligini ko'rsatishi mumkin. Tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderlar fizik tekshiruv vaqtida bu shovqinlarni tinglashadi va sababni aniqlash uchun qo'shimcha testlarni buyurishlari mumkin.

CHD diagnostikasining yana bir muhim mezoni siyanozning mavjudligi yoki terining yoki lablarning mavimsi rangidir. Siyanoz tanada etarli miqdorda kislorodli qon aylanmaganda paydo bo'ladi, bu qon oqimiga ta'sir qiluvchi jiddiy yurak nuqsonining belgisi bo'lishi mumkin. Tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderlar qon aylanishining boshqa belgilarini ham izlashlari mumkin, masalan, qondagi kislorod darajasining pastligi yoki barmoqlar va oyoq barmoqlarining shishishi.

Ekokardiyogramlar kabi ko'rish testlari ko'pincha CHD tashxisini tasdiqlash va o'ziga xos nuqson haqida batafsil ma'lumot berish uchun ishlatiladi. Ekokardiogramma yurakning tuzilishi va funktsiyasi tasvirlarini yaratish uchun tovush to'lqinlaridan foydalanadi, bu esa tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderlarga real vaqt rejimida har qanday anormalliklarni ko'rish imkonini beradi. Ko'krak qafasi rentgenogrammasi yoki yurak MRI skanerlari kabi boshqa ko'rish testlari ham CHD darajasini baholash uchun ishlatilishi mumkin.

Ba'zi hollarda, ayniqsa, oilada tug'ma yurak nuqsonlari yoki boshqa genetik kasalliklar mavjud bo'lsa, CHD bilan kasallangan bolalar uchun genetik tekshiruv tavsiya etilishi mumkin. Daun sindromi yoki DiJorj sindromi kabi ba'zi genetik sindromlar CHD xavfini oshiradi. Ushbu genetik omillarni aniqlash tibbiyot xodimlariga bolaning ahvolini yaxshiroq tushunish va boshqarishga yordam beradi.

Umuman olganda, tug'ma yurak kasalliklarini tashxislash tajribali tibbiy yordam ko'rsatuvchi provayderlar tomonidan fizik tekshiruvlar, tasvirlash testlari va genetik tahlillar kombinatsiyasidan foydalangan holda ehtiyotkorlik bilan baholashni talab qiladi. Erta aniqlash va davolash yurak-qon tomir kasalliklari bilan og'rigan bolalarda natijalarni yaxshilash uchun juda muhimdir, shuning uchun ota-onalar farzandining yurak sog'lig'i haqida tashvishlansa, shifokorga murojaat qilishlari muhimdir. CHD diagnostikasi uchun belgilangan mezonlarga rioya qilgan holda, sog'liqni saqlash guruhlarida ushbu murakkab sharoitlarga ega bo'lgan bolalarga o'z vaqtida aralashuv va yordam ko'rsatishi mumkin.

Xulosa:

Tug'ma yurak kasalliklarini tashxislash uchun qo'llaniladigan mezonlar ko'p qirrali bo'lib, fizik tekshiruv natijalari, diagnostik testlar, oila tarixini baholash va kerak bo'lganda

genetik testlarni o'z ichiga oladi. Erta aniqlash va aralashuv CHD bilan og'rigan odamlarda natijalarni yaxshilash uchun juda muhim bo'lib, tibbiyot xodimlari tomonidan o'z vaqtida baholash muhimligini ta'kidlaydi. Tug'ma yurak kasalligini ko'rsatadigan asosiy belgilar va alomatlarini tan olish orqali sog'liqni saqlash mutaxassisleri tegishli davolash strategiyalarini tezlashtirishi va zararlangan shaxslar uchun uzoq muddatli prognozni yaxshilashi mumkin. Tug'ma yurak kasalligi bo'lgan odamlarda natijalarni yaxshilash uchun erta aniqlash va tegishli davolash muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada muhokama qilingan mezonlar CHD diagnostikasi va davolash bo'yicha qarorlar qabul qilish uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Tibbiyot xodimlari yangi tug'ilgan chaqaloqlar va bolalarda o'z vaqtida aralashuv va optimal parvarishni ta'minlash uchun CHD ning potentsial belgilarini tan olishda hushyor bo'lishlari kerak.

ADABIYOTLAR:

1. Olimjonovna, K. O. (2023). AYOLLARDA REPRODUKTIV TIZIM FAOLIYATINING O'ZGARISHIDA GIPOTERIOZ BILAN BIRGA KECHISHI. *Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi*, 10(3), 174-179.
2. Olimjonovna, K. O. (2024). HYPOTHYROIDISM AND REPRODUCTIVE DYSFUNCTION IN WOMEN. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 36(5), 75-82.
3. Komiljonova, O. (2024). THE USE OF GINGER FOR MEDICINAL DISEASES BASED ON TRADITIONAL MEDICINE. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 3(1), 203-211.
4. Olimjonovna, K. O. (2024). MORPHOLOGICAL CRITERIA OF THE THYMUS IN CONGENITAL HEART DISEASE. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 36(6), 197-202.
5. Olimjonovna, K. O. (2024). CLINICAL AND MORPHOLOGICAL ASPECTS OF THE TOPOGRAPHIC ANATOMY OF THE PARATHYROID GLANDS. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 36(6), 209-217.
6. Olimjonovna, K. O. (2024). 2-TIP QANDLI DIABETNI DAVOLASHDA AYURVEDA YONDASHUVINING AHAMIYATI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 39(5), 132-143.
7. Olimzhonovna, K. O. (2024). DIABETIC NEUROPATHY: ETIOLOGY, PATHOGENESIS, CLINICAL FEATURES AND TREATMENT APPROACHES. *EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE*, 4(3), 159-166.
8. Olimjonovna, K. O. (2024). HYPOTHYROIDISM IN MENOPAUSAL WOMEN RECOMMENDATIONS DEVELOPED ON THE BASIS OF EXPERIENCE. *EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE*, 4(4), 228-235.
9. Olimjonovna, K. O. (2024). INVESTIGATION OF DISTINCTIVE SKIN ALTERATIONS IN MENOPAUSAL WOMEN AFFECTED BY HYPOTHYROIDISM. *PEDAGOG*, 7(5), 302-310.

10. Olimjonovna, K. O. (2024). ПОНИМАНИЕ ПРИЧИН И ФАКТОРОВ РИСКА ДИАБЕТА. *BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI*, 2(5), 8-14.
11. Olimjonovna, K. O. (2024). СВЯЗЬ МЕЖДУ ДИАБЕТОМ И ЗАБОЛЕВАНИЯМИ СЕРДЦА. *BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI*, 2(5), 36-42.
12. Olimjonovna, K. O. (2024). УПРАВЛЕНИЕ ДИАБЕТОМ 2 ТИПА С ПОМОЩЬЮ ДИЕТЫ И УПРАЖНЕНИЙ. *BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI*, 2(5), 22-28.
13. Olimjonovna, K. O. (2024). THE LINK BETWEEN DIABETES AND HEART DISEASE. *BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI*, 2(5), 29-35.
14. Olimjonovna, K. O. (2024). UNDERSTANDING THE CAUSES AND RISK FACTORS OF DIABETES. *BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI*, 2(5), 1-7.
15. Olimjonovna, K. O. (2024). MANAGING TYPE 2 DIABETES THROUGH DIET AND EXERCISE. *BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI*, 2(5), 15-21.
16. Bakhodirovna, D. Z. (2021). Description of Human Features and Feelings through Flora in English Poetry. *Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture*, 2(10), 6-9.
17. Djalilova, Z. (2022). Описание человеческого образа посредством цветов в английской поэзии. *Центр научных публикаций (buxdu. Uz)*, 26, 26.
18. Djalilova, Z. B. (2020). FLORA IN EDMUND SPENSER'S POETRY. *Theoretical & Applied Science*, (4), 371-375.
19. Zarnigor, D. (2021). Phytonymic comparison as a means to create image in poetry. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(9), 693-698.
20. Zarnigor, D. (2021). Phytonymic comparison as a means to create image in poetry. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(9), 693-698.
21. Зарнигор, Д. Б. (2023). Выражение Модели" Эмоция–Растение" В Английской И Узбекской Поэзии. *Miasto Przyszłości*, 32, 147-150.
22. Djalilova, Z. (2020). Flowers symbolizing human features in english romantic poetry. *Центр научных публикаций (buxdu. uz)*, 1(1).
23. Djalilova, Z. (2023). Инглиз ва ўзбек шеърияида ҳис-туйғуларнинг “ҳиссиётбу ўсимлик” концептуал метафораси орқали ифодаланиши. *Центр научных публикаций (buxdu. uz)*, 29(29).
24. Djalilova, Z. (2021). Инглиз шеърияида ўсимликларнинг инсон ижтимоий статусини ифодалашда қўлланилиши. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 8(8).
25. Djalilova, Z. B. (2020). FLORA IN EDMUND SPENSER'S POETRY. *Theoretical & Applied Science*, (4), 371-375.
26. Djalilova, Z. (2022). ИНГЛИЗ ШЕЪРИЯТИДА ИНСОН ОБРАЗИНИНГ ГУЛЛАР ОРҚАЛИ ТАСВИРЛАНИШИ. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 26(26).
27. Djalilova, Z. B. (2021). PLANTS DESCRIBING HUMAN FEATURES IN M. DRAYTON'S POEMS.
28. Djalilova, Z. (2020). Инглиз шеърияида инсон сифатларининг гуллар тимсолида ифодаланиши. *Центр научных публикаций (buxdu. uz)*, 1(1).

29. Djalilova, Z. B., & Ibotova, M. K. (2023, May). LINGUISTIC FEATURES OF POLITICAL DISCOURSE. In *Integration Conference on Integration of Pragmalinguistics, Functional Translation Studies and Language Teaching Processes* (pp. 118-120).

30. Djalilova, Z. (2020). Ж. КИТС ВА Э. БРОНТЕ ШЕЪРЛАРИДА ШАХС СИФАТЛАРИНИ ИФОДАЛОВЧИ ФИТОНИМЛАРНИНГ ЎЗБЕКЧА ТАРЖИМАДА БЕРИЛИШИ. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 2(2).

31. Djalilova, Z. (2020). DESCRIPTION OF LOVE AND LIFE THROUGH FLORA IN THE XXTH CENTURY ENGLISH POETRY. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 1(1).

32. Bahodirovna, D. Z. (2020). The usage of plants in poems. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 24(9), 381-386.

33. Yunusova, A., & Djalilova, Z. (2024). Developing Intercultural Competence Through A Project Approach. *Comparative Linguistics, Translation, and Literary Studies*, 1(1), 48-59.

34. Djalilova, Z. B., & Yuldashova, N. O. (2024, January). REALIYA HAMDA MILLIY KOLORITNI IFODALOVCHI LINGVOKULTUROLOGIK BIRLIKLAR. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE* (Vol. 2, No. 20, pp. 43-45).

35. Djalilova, Z. B., & Ibotova, M. K. (2024, January). THE NOTION OF DISCOURSE IN LINGUISTICS. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE* (Vol. 2, No. 20, pp. 95-97).

36. Baxodirovna, D. Z., & Sirojiddinova, U. M. (2024, January). INGLIZ SHE'RIYATIDA SEVGINING KONSEPTUAL METAFORALAR ORQALI IFODDALANISHI. In *INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE* (Vol. 2, No. 20, pp. 52-55).

37. Djalilova, Z. B., & Yuldashova, N. O. (2024). O'zbek Milliy Realiyalarining Badiiy Matn Tarjimasida Madaniy Mazmuni Ochib Beruvchi Lisoniy Birlik Sifatida Qo'llanilishi. *Miasto Przyszłości*, 44, 260-263.

38. Djalilova, Z. (2023). BADIY ADABIYOTLARDA REALIYALAR VA ULARNING TARJIMA QILISH USULLARI. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 44(44).

39. Djalilova, Z. (2023). LINGUISTIC FEATURES OF POLITICAL SPEECH. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 44(44).

40. Zokirovna, O. D. (2020). The effectiveness of implementation of ICT in learning process. *European Scholar Journal*, 1(4), 9-11.

41. Olimova, D. Z., & Mahmudova, M. D. (2022). Political Discourse And Translation. *Research And Education*, 1(3), 176-179.

42. Olimova, D. Z. (2023). Transfer of modality in translation (modal verbs and their equivalents, modal words).

43. Zokirovna, O. D. (2022). The specifics of translation actions in simultaneous interpreting. *Middle European Scientific Bulletin*, 22, 292-295.

44. Zokirovna, O. D. (2022). GENERAL CONCEPT OF COGNITIVE MECHANISMS. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3, 735-740.

45. Zokirovna, O. D. (2022). On the Peculiarities of Simultaneous Interpreting. *Pindus Journal of Culture, Literature, and ELT*, 2 (5), 170–180. Retrieved from [https://literature.academicjournal.io/index.php/literature/article/view, 369](https://literature.academicjournal.io/index.php/literature/article/view/369).

46. Khamraeva, G., & Olimova, D. (2017). Benefits of using role plays in teaching languages. *Научная дискуссия: инновации в современном мире*, (4), 97-101.

47. Olimova, D. Z., & Turayeva, Z. A. The Peculiar Complexity Of Translating Uzbek Classical Poetry Into English (Based On The English Translations Of Navoi's Ghazals) *Web of Scientist: International Scientific Research Journal.*, Vol. 3, Issue 5, May, 2022.

48. Olimova, D. Z. (2023). SYNCHRONIZATION MECHANISM IN SIMULTANEOUS INTERPRETING. *Innovative Development in Educational Activities*, 2(6), 368-372.

49. Zokirovna, O. D. (2022). Continuity And Discreteness Of Simultaneous Interpreting. *Theory And Analytical Aspects Of Recent Research*, 1(5), 720-723.

50. Olimova, D. Z. (2021). Transfer of modality in translation (modal verbs and their equivalents, modal words). *Middle European Scientific Bulletin*, 12, 220-22.

51. Olimova, D. Z., & Turaeva, Z. A. (2022). The peculiar complexity of translating uzbek classical poetry into English.

52. Olimova, D. (2021). XORIY TILLAR TA'LIMIDA TALABALARDA MUSTAQIL ORGANISH KONIKMALARINI SHAKLLANTIRISHNING AHAMIYATI. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 5(5).

53. Djalilova, Z. (2023). INGLIZ XALQ UDUMLARIDA GULGA OID TUSHUNCHALARNING BADIYKONSEPTUAL IFODASI. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 44(44).

54. Баходировна, З. Д. (2023). Выражение Модели" Эмоция–Растение" В Английской И Узбекской Поэзии.

55. Baxadirovna, D. Z., & Sirojiddinova, U. M. (2023). ZAMONAVIY TILSHUNOSLIKDA KONSEPTUAL METAFORA. *FINLAND" MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: TOPICAL ISSUES, ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS"*, 14(1).

56. Baxadirovna, D. Z., & Komilovna, I. M. (2023). NOTIQLIK PUBLITSISTIK USLUBNING TARKIBIY QISMI SIFATIDA. " *GERMANY" MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS*, 9(1).

57. Djalilova, Z. B., & Yuldashova, N. O. (2023, May). TILSHUNOSLIKDA "REALIYA" TUSHUNCHASI VA UNING QO'LLANILISHI. In *Integration Conference on Integration of Pragmalinguistics, Functional Translation Studies and Language Teaching Processes* (pp. 177-180).

58. Djalilova, Z. (2023). ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ГУЛ НОМЛАРИНИНГ ЛЕКСИК-СЕМАНТИК МАЙДОНИ ҲАМДА ЛИНГВОПОЭТИК ХУСУСИЯТЛАРИ. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 32(32).

59. Джалилова, З. Б. (2021). ИНГЛИЗ ШЕЪРИЯТИДА ИНСОН СИФАТЛАРИНИНГ ГУЛЛАР ТИМСОЛИДА ИФОДАЛАНИШИ. *МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА*, 4(1-1).

60. Djalilova, Z. (2021). М. ДРАЙТЕН ШЕЪРИЯТИДА ФИТОНИМЛАРНИНГ РАМЗИЙ МАЪНОЛАРИ (“The Muses of Elysium”, Nymphal Ёнинг 6-банди таҳлили мисолида). *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 8(8).

61. Djalilova, Z. (2021). У. Спенсер соннетида шахс хусусиятининг гуллар билан ифодаланиши. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 8(8).

62. Djalilova, Z. (2020). У. Спенсер шеърларида шахс хусусиятининг ўсимликлар билан ифодаланиши. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz)*, 6(2).

63. Djalilova, Z. B. (2018). USE OF ROLE-PLAY ACTIVITIES FOR UNIVERSITY LEVEL. *Теория и практика современной науки*, (3 (33)), 10-13.

64. Fayziyeva, A. A., & Djalilova, Z. B. (2018). IMPORTANCE OF TEACHING VOCABULARY. *Теория и практика современной науки*, (6 (36)), 8-12.

65. Тухтаева, Ф. И., & Джалилова, З. Б. (2019). ЧЕРТЫ И ЖАНРОВЫЕ ОСОБЕННОСТИ РОМАНА ВОСПИТАНИЯ. *Мировая наука*, (5 (26)), 705-708.